



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

562. Quid in dubio, in quo mense beneficium vacarit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

tius versus auroram; nihilominus dictam præsumptionem ex galli cantu maxime accipiendam esse ad sustinendam provisionem Ordinarii, ex quo pro eo facit jus commune, tradit Garc. *cit. n. 526.* & ex eo Barb. *loc. cit.* & Gonz. *gl. 11. num. 10.* qui sic bis à Rora decisum esse dicit. Castrop. *loc. cit.* ait, præsumptionem firmam reddi, dum contrarium adversarius non probaverit.

3. Denique ubi horologia incipiunt ab occafu solis usque ad 24. horas, numerando per 4. senarios, vel 2. duodecimas, ut in Italia, media nox accipienda erit juxta quantitatem seu magnitudinem, & parvitatem dierum & noctium, ita ut v. g. tempore æquinoctii media nox sit hora 6. Garc. *n. 525.*

4. Porro notandum hic, quod ait Card. de Luc. *loc. cit. n. 15.* dum beneficiatus ultimâ mensis, v. g. Ordinarii constitutus erat in agone & articulo mortis, ipse mensis videatur quodammodo constitutus in possessione hujus mortis; quia constitutus in articulo mortis pro mortuo potius sit habendus, dum magis de morte, quam vitâ participet; non quidem, quod mors illa facta sufficeret ad vacationem beneficii, ejusque tempus regulandum; cum sine dubio attendendum ipsum vacationis momentum; sed ad effectum, ut aliqua major præsumptio in concursu probationis assisteret uni magis, quam alteri, ita ut per quemdam modum loquendi mensis iste gerat personam rei & possessoris, subsequens verò mensis personam Actoris &c.

Questio 362. Quid in dubio, in quo mense beneficium vacarit?

1. **R**espondeo primò: si dubium est, num vacarit beneficium in mense Apostolico, an ordinario, quod dubium factâ diligente inquisitione (ad quam tenebitur Ordinarius, & aliâ malè faceret; quin & si forte beneficium vacallet in mense Apostolico, violaret alternativam, ut Garc. *n. 527.* juxta Rotam in *Pistoriens. alternativa. 17. Octobr. 1558.* & ex eo Corrad. *l. 3. c. 6. nu. 36.* qui etiam addit, idem esse, si id contingeret ex mala computatione temporis) vinci non potuit; ed quod beneficiatus reperitur mortuus in sylva vel fluvio, nesciaturque, quo die aut mense mors contigerit; vel reperitur mortuus in lecto mane primo Januarii, & nesciatur, an exspiraverit ante vel post mediam noctem; in hoc inquam casu posse Episcopum illud beneficium conferre, tradit Garc. *nu. 528.* cum in dubio præsumendum sit pro Episcopo, ex quo ad eum cessantibus reservationibus spectat provisio omnium beneficiorum suæ Diocæsis de jure communi, quo jure privari non debet, quousque constet de reservatione &c. Ad hæc in dubio faciendâ sit interpretatio non pro reservatione, quia in dubio favendum ordinariæ collationi, & jurisdictioni: & per istam interpretationem non fit grave præjudicium Papæ, utpote qui concurrat cum omnibus Ordinariis, & aliâ fieret grave præjudicium Ordinario, privando illum suâ provisione; quæ ratio procedit in quolibet Ordinario. Garc. *n. 528.* & ex eo Corrad. *pr. benef. loc. cit.*

2. Secundò in hoc casu, si de facto Ordinarius prius contulit tale beneficium, esto, Collatarius illius possessionem non acceperit, certum est, hanc collationem sustinendam esse contra provisionem Apostolicam, ob rationem immediatè ante datam; tum quia in casu dubio reservationis negari non potest, Ordinarium habere jus, saltem æquale cum

Papæ, ad providendum beneficium, adeoque si huic æquali juri addat præventionem, vincet ratione præventionis. Castrop. *loc. cit. n. 2.* cum communi, ut ait.

3. Tertio dum in hoc casu non constat, quis prius providerit, an Papa, an Ordinarius, neuterque provisorum est in possessione, præferendum adhuc esse ab Ordinario provisorum ob rationem jam datam, nimirum quod semper in casu dubio in favorem ejus judicandum sit, qui habet pro se juris præsumptionem, tradit Castrop. *loc. cit. n. 3.* & apud illum Gonz. *gl. 11. n. 37.* neque his obstant dicta ad initium hujus cap. uti nec *c. si a Sede. de prob. in 6.* loquitur enim illud, & nos locuti sumus de casu, dum æqualiter Papæ & Ordinario competit provisio, ipseque Papa Ordinarii provisionem prævenire intendit, secus verò, cum solo jure reservationis intendit providere; quia tunc, nisi de ejus reservatione constet, ejus provisio sustinenda non est. Multòque minùs obstat *Clem. 1. ne lite pendente.* quia ibi constabat de lite, ac proinde de impedimento, quod habebat Episcopus ad providendum, adeoque mirum non est prælatam huic provisionem Papæ, ita Castrop.

4. Quarto: dum in hoc casu provisio Apostolica fuit anterior provisione factâ ab Ordinario, & provisor apostolicè vi provisionis illius possessionem accepit, adhuc provisorum Apostolicum repellendum esse à possessione, & provisorum ab Ordinario admittendum, dum provisorum Apostolicus non probavit beneficium Sedi Apostolicæ reservatum esse, affirmat Castrop. *ibid. n. 5.* & Garc. *à n. 530.* & maxime 322. contra Gonz. *gl. 11. num. 26.* ed quod provisorum Apostolicus in tantum acquirit jus in beneficium, in quantum beneficium est reservatum, quia solum jure reservationis Papa illud conferre intendit; & in præsentem nullo modo constat de reservatione: ergo constare non potest de jure qualis provisorum Apostolici. Adde, quod, dum Papæ non constat de reservatione, beneficium providere non potest jure reservationis. Quin & contra eo ipso, quod de reservatione non constet, Ordinarium non est dubius, sed certus reservationem non esse, saltem ex præsumptione juris; quia ei competit provisio beneficiorum suæ diocæsis, dum non probatur reservatio juxta *c. ex frequentibus. de institutionibus.* ergo provisorum Papæ in dicto casu est nulla; ergo provisorum ex illius provisione nullum jus acquirit, etiam si possessionem acceperit, & consequenter tanquam provisorum sine vero titulo est repellendus; cum jam nullatenus ex possessione præsumi possit dominium beneficii: dum nimirum jam constat de illegitimo titulo, sive eum possidere illud, ut sibi datum jure reservationis, cum tamen reservatum non sit. Castrop. *loc. cit.*

5. Sed & falsum est in hoc casu provisorum ab Ordinario tanquam Actoris incumbere probationem carentiæ reservationis; quia dum reservatio non probatur, is habet pro se juris præsumptionem; qui autem juris præsumptionem habet, habet suam intentionem fundatam, ut transferat in Adversarium, etiam possidentem, onus probandi, ut Corrad. *l. 2. var. c. 6. n. 1. Masc. q. 17. à n. 6.* Alciat. *de præsumpt. l. 11. q. 33. à n. 2.* & alii apud Castrop. *cit. n. 6.* & Garciam *cit. n. 530.* Quin & qui pro se habet jus commune, ut in præsentem dictus provisorum ab Ordinario, dicitur habere ita suam intentionem fundatam & plenam probationem, ut quamdiu aliqua contrariâ exceptione plenè prælatâ ei non obijci-

tur,

cur, dimoveri nequeat. *Garc. ibid.* citans Bartol. & Ripam in l. admonendi. de iurejurando. & Puteum decif. 101. n. 1. l. 2. est enim juris præsumptio vera ac liquidissima probatio. *Garc. ibid.* ex Alciat. Masc. Menoch. & æquiparata quasi possessioni rejicit onus probandi in Adversarium. *Garc. ibid.* ex Menoch. de præsumpt. l. 1. q. 33. n. 2. Proinde, quod ait Puteus cit. decif. quod provisio ab Ordinario agenti contra provisum Apostolicum possessorem incumbit onus probandi beneficium vacasse in mense Ordinario, intelligendum non est de nostro hoc casu, quo id constare non potest, in quo mense vacavit; sed de casu, in quo id constare potest, & controvertitur, cui incumbat onus probandi Mensum Apostolicum vel ordinarium. *Garc. n. 531.*

6. Nec denique valet in præsentem: quod in casu dubio potius favendum sit reo, quam Actori; & possessori, quam carenti possessione: quia etsi in præsentem sit dubium, in quo mense vacavit beneficium, dubium tamen non est, neque obscurum, quod Ordinarius competat ejus provisio, dum non apparet in mense Apostolico vacasse, uti etiam dubium non est, quod Papa non competat ejus provisio jure reservationis, dum non apparet reservatio. *Castrop. cit. n. 6.*

Questio 363. Quid si ergo certam sit beneficium vacasse in mense ordinario, utrum Ordinarius possit illud conferre in mense Apostolico?

Respondeo affirmative. *Gonz. gl. 11. num. 48. Garc. cit. p. 5. c. 1. n. 536.* dicens à nullo hac de re dubitari, nec unquam in Rota disputatum, cum tamen contingat quotidie. Hoc enim beneficium non vacavit in mense Apostolico, etsi ejus vacatio duret ad mensem apostolicum usque; regula autem hæc loquitur de tempore & initio vacationis, nimirum quando contigit obitus beneficiati, seu alius modus vacandi. Sed neque esset bona partitio, si Episcopi nequirent beneficia in suis mensibus vacantia providere, postquam inersset mensis Apostolicus, cum tamen beneficia semel vacantia in mense Apostolico, & sic reservata, semper maneat reservata, *Garc. loc. cit.* Unde jam etiam inferitur, quod beneficia Sede Apostolica vacante vacantia in mense apostolico non referentur per supervenientem regulam mensium novi Pontificis, licet adhuc vacent; cum regula solum reservet beneficia vacatura post sui constitutionem, & non vacantia, *Garc. n. 537.*

Questio 364. Dum regula hæc sub nullitate gratia expressè vult, ut in supplicatione, seu quavis impetratione & concessione beneficiorum per ipsam reservatorum, etiam qua fit motu proprio (motus enim proprius est rollat subreptionem, non tamen supplet intentionem concedentis, nec substantialem defectum, qui committitur in taciturnitate mensis, cujus expressionem expostulat Papa pro valore gratia, ut Castrop. cit. p. 22. §. 5. n. 1. citans Rebuff. & Anton. Gabr. Chok. hic. gl. 13. n. 3.) fiat mentio mensis, in quo vacavit beneficium, qualiter hæc mentio facienda?

Respondeo primò: debet fieri mentio mensis dispositivè, ut ait regula, id est, assertivè &

absolutè dicendo: beneficium vacasse in tali mense, ita ut non sufficiat narrare mensem dubitativè dicendo; quod forsitan vacavit, vel vacavit, ut assertur in tali mense. *Chok. hic. gl. 13. num. 3. Gonz. gl. 32. n. 7. 10. 12. Garc. cit. c. 1. n. 656. Castrop. loc. cit. n. 2.* citans Mandos de resignat. gratia. tit. de provision. col. 8. ne, si Papa vi talis narrativæ dubiosæ provideret, exponeretur periculo derogandi Ordinariorum provisioni, quam derogationem unicè per adjectas illas particulas regula vitare intendit. Cùmque plenè aliàs & concludenter probanda sit reservatio ab impetrante, utpote fundamentum gratiæ concessæ, ut latè *Gonz. gl. 11. n. 98.* jam eà probatione non egeret impetrans, ut gratia ei facta subsisteret; cùm non in reservatione certa, sed dubia & sub opinione positâ fundaret suam impetrationem. *Castrop. l. c.* Proinde jam etiã non sufficere narrativa facta per clausulas generales conditionales, v. g. si quis à Papa peteret beneficium, quod credit vacasse tali mense; vel si forsitan vacavit in alio mense, & sic gratia erit nulla; nisi fortè clarè colligatur, Papam non obstante prædictâ narrativa minùs legitimâ, voluisse gratiam conferre. *Castrop. loc. cit. citans Gonz. ubi ante. n. 15. & Garz. n. 666.*

2. Secundò sufficere narrare, quod beneficium vacaverit in mense Apostolico, seu uno ex reservatis, absq; eo, quod exprimitur seu specificetur mensis, negat *Garc. cit. p. 5. c. 1. n. 656.* Affirmat contra *Castrop.* eò quod etiam non specificato in individuo mense, jam ex ista narratione sufficienter constet Papæ, nullum creati Ordinario præjudicium in provisione talis beneficii de se factâ, quæ fuit unica ratio motiva, cur voluerit exprimi mensem. Proinde narratio hæc est satis clara, absoluta & determinata expressio mensis, prout requiritur regula, esto, non sit determinata numericè; hoc enim ipsum per accidens est ad reservationem, sive in hoc numero, sive in alio numero mense vacet beneficium.

3. Tertiò probabilius solum de mensibus reservatis, ubi in iis vacaverit beneficium, facienda est mentio in supplicatione seu impetratione, ita ut provisus à Papa de beneficio vacante in mense Ordinarium, non teneatur in supplicatione de mense illo facere mentionem; id enim solum videtur velle regula, dum Papa, postquã præmiserat reservationem omnium beneficiorum, quorum vacatio 8. illis mensibus papalibus contingit, nullâ factâ mentione de vacatione contingente in mensibus Ordinarium, mox subjungit: *dedictis beneficiis tunc vacantibus dispositivè mentionem fieri de mense, in quo vacaverint.* *Chok. ad hanc reg. gl. 13. n. 2. Castrop. loc. cit. Garc. n. 657.* referens sic pluries resolutum à Rota contra *Gonz. gl. 39. à n. 49.* censentem, solum mensis ordinarii faciendam esse mentionem: Item contra alios volentes, utriusque mensis, & reservati & ordinarii faciendam mentionem. Porro quod hic dicitur de 8. mensibus reservatis, nimirum ut in concessionibus seu gratiis de beneficiis in iis vacantibus debeat fieri mentio de mense vacationis, id ipsum procedit etiam in 6. mensibus alternativè concessæ Episcopo, cùm illi 6. subrogentur loco illorum 8. cum iisdem qualitatibus. *Garcias n. 658. Chok. loc. cit.*

4. Quartò: dicta mensis reservati expressio facienda est, quoties beneficium in mense reservato vacans obtinetur; sic itaque primò, dum prima provisio fuit nulla, eò quod mensis expressus non fuit, vel quia ab inferiore Collatore facta provisio